

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนามนุษย์ที่สังคมโลกให้การยอมรับประเทศไทยตระหนักในความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างดี จึงได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 81 ได้บัญญัติให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข และในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้มุ่งเน้นให้คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ฟุ้งตนเองได้ มีจิตสำนึกให้คนไทย มีหลักศาสนา และวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประชาคมไทย และประชาคมโลกให้มีความสุข สร้างสังคมแห่งปัญญา สังคม เอื้ออาทร และสังคมคุณภาพอันจะนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : คำนำ)

การเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลที่เกิดกับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุงตนเองได้ เพื่อก่อให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งตัวจักรที่สำคัญดังกล่าวก็คือ “ครู” คุณภาพของการจัดการศึกษาของประเทศขึ้นอยู่กับคุณครูแต่ละท่านที่สามารถทำงานอย่างมืออาชีพ เป็นระบบ และรับประกันผลได้ นั่นคือ คุณครูมีความสามารถ มีศักยภาพในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน หรือมีการพัฒนาคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง เครื่องมือสำคัญของการทำงานอย่างมืออาชีพ คือ การวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : เกรินำ)

การวิจัยเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมวลมนุษยชาติของการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ช่วยให้โลกเจริญ มนุษย์มีความสุขสงบสบายในการปฏิบัติงานและในการดำรงชีวิต

ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียน ส่งสอนอบรมผู้เรียนให้มีความมั่งคั่งงอกงาม เกิดการเรียนรู้ มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติภารกิจ สร้างองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยของครู อาจารย์ นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้หมด หรือเบาบางลง ช่วยพัฒนาการปฏิบัติ ภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ได้องค์ความรู้ เทคนิควิธีที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนามนุษย์แล้ว ยังจะได้พัฒนาภูมิปัญญาอันเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญและมีคุณค่าด้วย (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : คำนำ)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นกฎหมายการศึกษาระบุไว้ชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 5 ระบุว่า "จะส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ" นอกจากนี้แล้ว ในมาตรา 30 ยังกล่าวต่อไปอีกว่า "ให้สถานศึกษาพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา" จึงเห็นได้ว่าครูมีความ จำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นครูผู้สอนในระดับใด สามารถจะทำวิจัยได้ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นอุดมศึกษา จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาระดับชั้นต้น ๆ ไม่จำเป็นต้องมีการวิจัยก็ได้ นั่นเป็นความคิดที่ผิด เพราะงานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่าย ซับซ้อนอย่างไร ขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับปัญหาและสภาพแวดล้อม (วีรพล จลาตแย้ม. 2544 : 2) ดังนั้นสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู ของผู้เรียนและพัฒนาศักยภาพของผู้สอนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เครื่องมือที่จะ ช่วยจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองแนวคิดข้างต้น คือการวิจัยซึ่งเป็นการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นจริงเชื่อถือได้ การวิจัยเป็นกลไกสำคัญ ที่นำไปสู่การค้นพบคำตอบของประเด็นปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ซึ่งจะ ทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สายศิลป์ สายีน. 2544 : 1)

การวิจัยในชั้นเรียน หรือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Classroom research หรือ Classroom action research) คือ การวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่อและอุปกรณ์ ประกอบการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผล โดยการศึกษาวิจัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้กับคำถามที่ครูสนใจ ด้วยวิธีการเชิงประจักษ์ ครูทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานสอน หรือ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยวิธีการง่าย ๆ โดยครูสามารถทำวิจัยไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานการสอนประจำวันสำหรับเรื่องที่จะศึกษานั้น ส่วนมากจะเป็นปัญหาที่ครูพบจากการปฏิบัติงานสอนในชั้นเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ หรือ อาจมาจากความคิดริเริ่มของครูในการที่จะพัฒนาปรับปรุงวิธีสอน หรือสื่อการสอนที่จะใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อัจฉรา สระวาสี. 2540 : 15 – 17)

นอกจากนี้แล้วการวิจัยในชั้นเรียนยังเกี่ยวข้องกับมาตรฐาน และการประกันคุณภาพ กล่าวคือ เมื่อปัญหาต่าง ๆ ถูกแก้ไขไป ผู้สอนก็สามารถสอนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนก็เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา การนำผลการวิจัยไปช่วยในการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน ครูจะเกิดความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เป็นการพัฒนาวิชาชีพควบคู่กันไปด้วย (ทัศนา แสงศักดิ์. 2543 : 72)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม) เป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายมุ่งเน้นไปที่การทำวิจัยของครู โดยสนับสนุนการพัฒนาครูให้เป็นนักวิจัย และสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อำนาจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 107) และในปี พ.ศ. 2546 ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดทำเอกสารการวิจัยแบบง่าย : บันไดสู่ครูนักวิจัย (วิจัยแผ่นเดียว) เพื่อจะสนับสนุนให้ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ เป็นการสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และพัฒนาการสอนของครูอย่างเป็นระบบสามารถประเมินการสอนของตนเองด้วยกระบวนการวิจัยได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยนำคำว่า “ วิจัยแบบง่าย ” หรือ “ วิจัยแผ่นเดียว ” มาเป็นยุทธศาสตร์ในการกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความสนใจ และเชิญชวนให้ครูทุกท่านก้าวไปสู่การเป็นครูนักวิจัย

อย่างมั่นใจ และส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. 2546 : คำชี้แจง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีภารกิจหลักที่เกี่ยวกับการส่งเสริม
สนับสนุนให้สถานศึกษา ครู และ บุคลากร ทำการวิจัย ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 1120 ตอนที่ 63 ก วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 เกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.
2546 ข้อ 6 (5) บัญญัติไว้ว่า ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้าน
การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และ (9) ดำเนินการ และ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย
และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับภารกิจของโรงเรียนก็มีหน้าที่จัดการศึกษา
ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ที่ส่งเสริมให้มีการวิจัยทางการศึกษาเช่นกัน การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็น
นโยบายที่ควรได้รับการตอบสนองเป็นอย่างยิ่ง

แต่เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพิ่งจะเกิดขึ้นตามพระราช
บัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม
2546 ที่หลอมรวมเอาโรงเรียนจากหลายกรมและหลายอำเภอมารวมกัน จึงขาดข้อมูลพื้นฐาน
ในเรื่องดังกล่าว และโรงเรียนได้มีการดำเนินการในเรื่องการวิจัยตามนโยบายของกระทรวง
ศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาระยะหนึ่งแล้ว ผลปรากฏว่า
จากการนิเทศ ติดตามผล พบว่าครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ และ
ผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่ทำก็ยังไม่หลากหลาย และการดำเนินการไม่ต่อเนื่อง (อนงค์ นาสาท.
2546 : สัมภาษณ์) ครูมีความวิตกกังวลในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ
การวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนขาดความมั่นใจในการนิเทศให้ครูสามารถทำการวิจัยใน
ชั้นเรียน จึงมีความต้องการในการพัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน (เกษร ทองแสน.
2546 : 2) ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาดังแต่ระดับปฐมวัย
ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีหน้าที่
นิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมิน และเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนใจที่จะ
ศึกษาสภาพการดำเนินการวิจัย ปัญหา และระดับความต้องการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้น
เรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อจะได้
นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้ (วีรพล จลาตแย้ม. 2544 : 5)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับปัญหา และระดับความต้องการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2,117 คน จาก 5 อำเภอ จำนวน 180 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 327 คน จาก 123 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ขนาดสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

Rajabhat Mahasarakham University

- 1) สถานศึกษาขนาดใหญ่
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง
- 3) สถานศึกษาขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินการ ระดับปัญหาและระดับความ

ต้องการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ดังนี้

3.2.1 สภาพการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครู 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย
- 2) ด้านทักษะการทำวิจัย
- 3) ด้านคุณลักษณะของนักวิจัย
- 4) ด้านการสนับสนุนการวิจัย

3.2.2 ระดับปัญหาและระดับความต้องการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 2 ด้าน คือ

- 1) การดำเนินการวิจัยด้านผู้วิจัย
- 2) การดำเนินการวิจัยด้านการสนับสนุนการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. **ครู** หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. **สภาพการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 4 ด้าน ได้แก่
 1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย
 2. ด้านทักษะการทำวิจัย
 3. ด้านคุณลักษณะของนักวิจัย
 4. ด้านการสนับสนุนการวิจัย
4. **ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง อุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานในการวิจัยในชั้นเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้วิจัย และ ด้านการสนับสนุนการวิจัย
5. **ความต้องการวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับการแก้ปัญหา หรือส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนให้การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนในด้านผู้วิจัย และด้านการสนับสนุนการวิจัย
6. **ขนาดสถานศึกษา** หมายถึง ขนาดโรงเรียนประถมศึกษาตามเกณฑ์นักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 24) ดังนี้
 - 6.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป
 - 6.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน
 - 6.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 120 คนลงมา
7. **การวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ** หมายถึง การแสวงหาความรู้ หรือ วิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนหรือเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน โดยอาศัยวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ การวิจัยจะทำความเข้าใจไปกับการปฏิบัติจริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการปรับปรุงพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University